

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М.Мартиненко
«*22*» *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки

магістра

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності

014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА

(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

765

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти» 2024 року.

Розробник: Болотнікова А.П., завідувачка кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено:

Гарант ОП «Англійська мова та зарубіжна література в закладах освіти» Світлана ГАЛАУР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «27» серпня 2024 року № 2

Завідувачка кафедри загального мовознавства та іноземних мов Алла БОЛОТНІКОВА

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання денна
Кількість кредитів – 3	<u>01</u> <u>Освіта/Педагогіка</u>	Обов’язкова
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність <u>014</u> <u>Середня освіта</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		1-й
		Семестр
		1-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	16 год.
		Практичні
		14 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальна робота:
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 / 60

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: розширити і поглибити теоретичну лінгвістичну підготовку здобувачів другого рівня вищої освіти; узагальнити лінгвістичні знання і формувати на цій основі теоретико-філософське бачення природи, розвитку і функціонування мови як універсальної здатності людини; ознайомити здобувачів магістерського рівня вищої освіти з сучасними лінгвістичними теоріями, проблемами сучасної мовознавчої науки та методами лінгвістичних досліджень. Завдання курсу – ознайомити студентів з філософськими основами сучасного мовознавства, здобутками вітчизняного, європейського і світового мовознавства, сформулювати уявлення про сутність мови, її суспільні функції і внутрішню структуру.

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність поважати та цінувати власну національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; репрезентувати національну культурну ідентичність, творчо самовиражатися.

ЗК 7. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, володіння навичками критичного мислення у процесі пошуку, оброблення та аналізу інформації.

ЗК 8. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 7. Здатність планувати та організовувати наукове дослідження, творчий проєкт, обґрунтовувати, узагальнювати, оформляти згідно із сучасними вимогами та презентувати їхні результати, послугуючись відповідним методологічним інструментарієм, та дотримуватися вимог академічної доброчесності.

СК 8. Здатність володіти всіма складниками комунікативної компетентності й використовувати їх у процесі професійної і міжособистісної комунікації у сферах усного і писемного мовлення.

СК 9. Здатність застосовувати при продукуванні текстів в усній та письмовій формах різностильові та різножанрові одиниці з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Володіти комунікативними стратегіями з іноземних мов у професійному міжкультурному спілкуванні та практичній педагогічній діяльності з використанням сучасних мовних засобів.

ПРН 5 Використовувати наукову, довідкову, методичну літературу рідною та іноземною мовами, сучасні методи обробки інформації для здійснення педагогічних досліджень в галузі професійної діяльності, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел.

ПРН 12 Управляти освітнім процесом у різних типах закладів освіти, використовувати здобуті лінгвосоціокультурні знання для забезпечення взаємодії з професійними спільнотами, зокрема і міжнародними, на різних рівнях комунікації.

ПРН 14 Використовувати гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечувати організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури, формувати навички етичної та соціально відповідальної поведінки.

5.Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

			подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобом оцінювання та методом демонстрування результатів навчання є презентації результатів виконаних завдань та досліджень; реферати; екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПРЕДМЕТ НАУКИ ПРО МОВУ

Тема 1. Вступ. Мовознавство як наука. Теорія мовознавства як наука і навчальна дисципліна. Мета, завдання, структура курсу. Проблематика загального мовознавства. Теоретичне і практичне мовознавство (викладання мов, практика перекладу тощо). Конкретне мовознавство (україністика, германістика, романістика, полоністика тощо). Місце мовознавства серед інших наук. Суміжні (інтердисциплінарні) із лінгвістикою галузі наукового знання: математична, інженерна, прикладна, комп'ютерна лінгвістика; біолінгвістика, етнолінгвістика,

лінгвокультурологія, соціолінгвістика, психолінгвістика та ін. Значення загального мовознавства у філологічній підготовці студентів.

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Природа і суть мови. Три погляди на сутність мови: соціальний, психологічний та біологічний аспекти мовної діяльності. Мова й інші засоби спілкування. Мова як когнітивно-семантичний континуум на ноосферному рівні організації свідомості. Основні та суміжні функції мови та мовної діяльності. Генетичне визначення мови: як синтез звуку і думки (В. фон Гумбольдт). Визначення мови з функціональної точки зору.

Практичне заняття № 2.

Тема 3. Проблема походження мови. Узаємодія мов. Теорія походження мови як гіпотеза, що формує предмет мовознавства. Походження мови і виникнення конкретних мов. Легенди про походження мови. Гіпотези щодо походження мови: біблійна, звуконаслідувальна, вигуківна, договірні, еволюційна, гіпотеза жестів. Теорії моногенезу (походження всіх мов від однієї мови) та полігенезу (наявність декількох центрів походження людини і відповідних мов). Логосична теорія походження мови, її відношення до філологічної практики старовини і середньовіччя. Раціоналістична теорія походження мови – доктрина суспільного договору, віддзеркалення цієї теорії у філософській граматиці і раціоналістичних описах мов світу. Ономатопоетична теорія походження мови, роль цієї теорії в розвитку філології і порівняльного мовознавства. Соціальна теорія походження мови, оцінка ролі мови для розвитку індивідуального мислення і суспільної свідомості.

Практичне заняття № 3.

Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ МОВОЗНАВЧОЇ НАУКИ

Тема 4. Мова як знакова система особливого виду. Поняття про знак, його суть і властивості. Структура знаків: монологічна і білогічна концепція мовного знака. Обумовленість знака. Асиметричний дуалізм мовного знака. Основні проблеми семіотики – науки про знаки і знакові системи. Семіотичний трикутник. Диференціюючі ознаки знакових систем. Мова як особлива знакова система. Універсальність мови як засобу спілкування. Типи знаків і специфіка мовної системи, самотність і суспільна функція знака. Слово як основний мовний знак. Дуалізм словесного знака. Мовні і немовні знаки. Доцільність використання невербальних знаків як допоміжних засобів спілкування. Типи знаків за фізичною природою.

Практичне заняття № 4.

Тема 5. Система і структура мови. Системний підхід в науці. Мовна система і мовна структура, як об'єкт науки про мову. Поняття системи і структури мови. Найсуттєвіші ознаки мовної системи. Системність як онтологічна властивість мови: його одиниць, семантики, стилів. Якості системи і особливості їх прояву в мові: гетерогенність, відкритість, багатофункціональність. Подвійне членування мови. Структурні рівні мови: фонематичний рівень, семантичний рівень (морфеміко-морфологічний і лексико-семантичний) та синтаксичний рівні. Проблема частин мови. Проміжні рівні мовної системи. Види структурних відношень – парадигматичних, синтагматичних, ієрархічних. Мовні підсистеми (рівні, яруси). Одиниці і категорії ярусів. Польова модель мовної системи.

Практичне заняття № 5.

Тема 6. Узаємозв'язок мови і мислення. Аспекти дослідження взаємозв'язку мови і мислення. Проблема взаємовідношення мови і мислення в працях українських і зарубіжних лінгвістів. Сучасні напрями менталінгвістики. Мова, мислення і свідомість, передумови виникнення людської мови. Мова й етногенез. Мова і свідомість. Мова і мислення. Багатокомпонентність мислення і багатофункціональність мови. Узаємозв'язок мови і мислення в системі мовних значень. Внутрішня мова. Металінгвістика як наука про взаємовідношення мови і мислення. Психолінгвістика. Рівні мовної здібності. Функціональна роль значення слова в породженні мовлення. Теорія мовної відносності Уорфа-Сепіра.

Практичне заняття № 6.

Змістовий модуль 3. ТЕОРІЯ МОВОЗНАВСТВА

Тема 7. Мова як історично змінюване явище. Форми існування мови. Історичний розвиток мови. Статика і динаміка в мові. Функціонування і розвиток мови. Чинники розвитку мови. Взаємодія мов та мовні контакти. Проблема мовних змін у сучасній лінгвістиці. Диференціація та інтеграція – основні процеси розвитку мови. Синхронія і діахронія. Зовнішні та внутрішні чинники мовних змін. Темпи мовних змін. Основні закони розвитку мови: закон еволюційного розвитку, закон аналогії, закон нерівномірного розвитку мовних підсистем. Тенденції мовного розвитку в майбутньому. Проблема скачка. Проблема прогресу в розвитку мов.

Практичне заняття № 7.

Тема 8. Методи вивчення і опису мови. Наукове пізнання як процес, його особливості. Методологія як сукупність принципів, підходів до вивчення об'єкту і методів його дослідження. Загальнонаукові способи дослідження: спостереження, порівняння, експеримент, моделювання і застосування їх в лінгвістиці. Поняття лінгвістичного методу, методології і методики. Описовий метод. Основні етапи описового методу. Порівняльно-історичний метод. Етапи використання порівняльно-історичного методу. Порівняно-історичний метод, поняття і види реконструкції прамови. Реконструкція загальна і приватна. Поняття відносної хронології. Фонетичні закони, морфологічні відповідності і лексичні паралелі як підстави реконструкції. Принцип аналогії. Зіставний метод, перші досліди системного аналізу мови. Створення глосаріїв. Поняття контрастивного і конфронтативного зіставлення в мовознавстві. Вироблення універсальних мовних категорій і уніфікація мовних правил. Типологічний метод, типологія класична і структурна. Узаємозв'язок порівняно-історичних і типологічних досліджень. Поняття мови-еталону. Лінгвістичні універсали і універсальні дефініції.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Предмет науки про мову						
Тема 1. Вступ. Мовознавство як наука	11	2	2			7
Тема 2. Природа і суть мови	11	2	2			7
Тема 3. Проблема походження мови. Узаємодія мов	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	34	6	6			22
Змістовий модуль 2. Основні проблеми мовознавчої науки						
Тема 4. Мова як знакова система особливого виду	11	2	2			7
Тема 5. Система і структура мови	11	2	2			7
Тема 6. Узаємозв'язок мови і мислення	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 2	34	6	6			22
Змістовий модуль 3. Теорія мовознавства						
Тема 7. Мова як історично змінюване явище. Форми існування мови	12	2	2			8
Тема 8. Методи вивчення і опису мови	10	2				8
Разом за змістовим модулем 3	22	4	2			16
Усього годин	90	16	14			60

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Природа і суть мови	2
2	Мова як суспільне явище	2
3	Узаємодія мов	2
4	Знакова природа мови	2
5	Система і структура мови	2
6	Узаємозв'язок мови і мислення	2
7	Форми існування мови	2
	Разом	14

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання семестрового екзамену.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Мова і несловесні форми спілкування.	7
2	Основні та суміжні функції мови та мовної діяльності. Генетичне визначення мови: як синтез звуку і думки (В. фон Гумбольдт). Визначення мови з функціональної точки зору.	7
3	Мова як історично змінюване явище. Історичний розвиток мови. Статика і динаміка в мові. Функціонування і розвиток мови. Чинники розвитку мови. Взаємодія мов та мовні контакти. Проблема мовних змін у сучасній лінгвістиці. Диференціація та інтеграція – основні процеси розвитку мови. Синхронія і діахронія. Зовнішні та внутрішні чинники мовних змін. Темпи мовних змін. Основні закони розвитку мови: закон еволюційного розвитку, закон аналогії, закон нерівномірного розвитку мовних підсистем. Тенденції мовного розвитку в майбутньому. Проблема скачка.	8
4	Дуалізм словесного знака. Мовні і немовні знаки. Доцільність використання невербальних знаків як допоміжних засобів спілкування. Типи знаків за	7

	фізичною природою.	
5	Знакова природа мови. Мовні знаки, їх структура і класифікація. Концепції знака в історії мовознавства: - семантична суть знака в О.О.Потебні; - вчення про знаки у філософії прагматизму Ч.Пірса (1839-1914); - вчення про знаки німецького логіка і математика Г.Фреге (1848-1925). Концепція мовного знака у Ф. де Соссюра. Сучасні мовознавці про словесний знак.	7
6	Поняття фонем. Фонем в парадигматиці і синтагматиці. Граматична система мови. Граматичні категорії. Поняття морфем. Частини мови. Основні ознаки речення. Структура речення. Проміжні рівні мови. Морфологічний проміжний рівень мови. Словотвірний проміжний рівень мови. Фразеологічний проміжний рівень мови.	8
7	Шляхи вивчення проблеми зв'язку мови і мислення в науці. Узаємозв'язок мови і мислення в системі мовних значень, лексичних, граматичних (словотвірних і словозмінних) і конотативних.	8
8	Узаємозв'язок порівняно-історичних і типологічних досліджень. Поняття мови-еталону. Лінгвістичні універсали і універсальні дефініції.	8
	Разом	60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний), наочні (демонстративний, ілюстративний) та практичні (метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний) методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час групових консультацій, практичні – при здійсненні студентами самостійної роботи та виконанні індивідуальних завдань.

Активні методи навчання: дискусія, мозковий штурм тощо.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або самостійної роботи для дистанційної форми навчання, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

**16. Розподіл балів, які отримують студенти за дисципліну
Нарахування балів*
з навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» за видами робіт**

Види робіт/контролю	Перелік тем							
	Тема 1	Тема 2.	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6.	Тема 7.	Тема 8.
	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	
	Практичне заняття							
	1	2	3	4	5	6	7	
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	
Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2
Тестування								1
Модульна робота			4			4		4
Всього за темами	5	5	9	5	5	9	5	7
Всього за модулями 1-3	19			19			12	
Екзамен	50							
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100							

*В Таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичного заняття в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичного заняття із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано завдання практичного заняття або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить

	несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,1 \times 10 = 10$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання модульної роботи

Бали	Критерії оцінювання
4	Відповідь надана у письмовій формі, повна (90% і більше потрібної інформації) та правильна.
3	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (74% і більше потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
2	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (60% і більше потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
1	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (59% і менше потрібної інформації) із помилками.
0	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (34% і менше потрібної інформації) із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($50 \times 0,2 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2, 3. Питання макс. по 20 балів	18-20	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	15-17	Питання розкрито, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	12-14	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-11	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре

74-81	C – добре	3 – задовільно
64-73	D – задовільно	
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F - незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Болотнікова А.П. Конспект лекцій з дисципліни «Загальне мовознавство» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024. 105 с.

2. Болотнікова А.П. Методичні рекомендації з дисципліни «Загальне мовознавство» для практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024. 23 с.

3. Болотнікова А.П. Методичні рекомендації з дисципліни «Загальне мовознавство» для поточного контролю знань здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024. 34 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Істрія лінгвофілософських учень: Підручник. Київ: Академія, 2008. 240 с.

2. Бережняк В. М. Загальне мовознавство : хрестоматія. Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 361 с.
3. Вусик Г. Л. Загальне мовознавство (соціолінгвістичний аспект) : навч.-метод. посібник. Донецьк: Юго-Восток, 2008. 163 с.
4. Загнітко А.П. Мовознавство: загальне мовознавство / Анатолій Загнітко. Вінниця : Твори, 2019. 118 с.
5. Заборна М. Загальне мовознавство : навч.-метод. посіб. Т. : Підручники і посібники, 2009. 96 с.
6. Зеленько А. С. Загальне мовознавство : навч. посіб. К. : Знання, 2010. 380 с.
7. Карпіловська Є.А., Кислюк Л.П., Клименко Н.Ф. Система та структура української мови у функціонально-стильовому вимірі: монографія / відп. ред. Є. А. Карпіловська; підготувала. електрон. оригінал-макет Ю. О. Цигвінцева. Київ: Інститут української мови НАН України, 2024. 351 с.
8. Кійко Ю.Є. Загальне мовознавство: практикум. Чернівці: Чернівецький нац. унт, 2021. 78 с.
9. Костусяк Н. М. Історія та прикладні аспекти українського мовознавства : методичні рекомендації. Луцьк : Надстир'я. 2022. 52 с.
10. Лінгвософія українських текстів ХХІ століття: колективна монографія [Автори: С.Я. Єрмоленко, С.П. Бирик, А.Ю. Ганжа, Т.А. Коць, Г.М. Сюта]. Київ, 2023. 516 с.
11. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 335 с.
12. Таловиря Г.М., Болотнікова А.П. Іншомовні запозичення як фактор формування сучасного англійськомовного соціально-політичного дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія збірник наукових праць. Випуск 48. Том 4. Видавничий дім «Гельветика» 2021. С.33-36.
13. Теоретичні засади лексикографування мовотворчості: ідіолект і узус: монографія; [Автори: Л. І. Дідун, З. Г. Козирєва, Л. В. Мовчун, І. А. Самойлова, Н. В. Сніжко, О. М. Тищенко, Т. В. Цимбалюк-Скопненко; відповід. ред. З. Г. Козирєва; підгот. електр. вид. І. А. Самойлова і Ю. О. Цигвінцева]. — Інститут української мови НАН України. Київ, 2023. 483 с.
14. Чередник Л.А., Болотнікова А.П. Лінгвокультурологічні аспекти міжкультурної комунікації. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Дрогобич : Гельветика, 2024. Вип. 76. Т. 3. С. 142 – 147.
15. Balatska O., Bolotnikova A. Pragmatic types of critical remarks in English-language research articles in psychology. New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors. – 6th ed. – Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2019. – Pp. 1-18.
16. Balandina N., Bondar N., Bolotnikova A., Cherednyk L. and Petrushka A. Mediadeterminism and its Reflexes at the Lexical Level. SCIA-2023: 2nd International Workshop on Social Communication and Information Activity in Digital Humanities CEUR Workshop Proceedings (CEUR-WS.org).
17. General Linguistics : навчально-метод. матер. для студ. ф-ту іноз. філол. з дисципліни «Загальне мовознавство» / Л. К. Малімон, А.А. Семенюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 76 с.

Допоміжна

1. Лучик А. А. Українська лінгвістика ХХІ ст. у координаті зіставного методу дослідження. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія: Філологічні науки. 2013. Кн. 3. С. 7–12.
2. Маріна О.С. Парадоксальність у сучасному англomовному поетичному дискурсі: когнітивно-семіотичний вимір: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філол. наук. Спец.10.02.04. Київ, 2016. 39 с.
3. Ущина В.А. Позиціонування суб'єкта в англomовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 379 с.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=2699>
2. Журнал „Мовознавство” URL: <http://www.inmo.org.ua/jm.html>
3. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. URL: <http://www.ulif.org.ua/>